

Biblická hodina – 21.09.2023

Suspírium: „Jedného dňa, keď Ježiš učil ľud v chráme a zvestoval evanjelium, pristúpili k nemu veľkňazi a zákonníci so staršími a povedali mu: „Povedz nám, akou mocou to robíš, alebo kto ti dal túto moc?“ (Lk 20,1-2) Amen.

Začiatočná pieseň: Žalm č. 50:1.4-8: „Boh silný, ktorý v nebi prebýva...“

Modlitba: Ďakujeme Ti, Pane náš, že Ty si najväčším zázrakom v našich životoch. Porážaš svoj vlastný ľud i svojich vyvolených, a to nebeskou silou. Ideš za nami a nikdy sa nestrácaš, ale nás nachádzaš takí, akí sme. Prosíme Ťa, daj nám, aby sme sa nikdy nehanbili za prameň života, za Tvoju svätú reč. Vyznávame Ti, drahý Kristus, Obhajca našich životov, že bez Teba sa potopíme. Dnes sme sem prišli, aby sme vzývali Tvoje Veľké meno, prosili o pomoc a modlili sa s nádejou. Duchu Svätý Pane Bože, príd' medzi nás, aby sme porozumeli Slovu večnému, prišli na to, že sme hriešnici, ale Tvoja milosť je pre náš život nepochopiteľná a nevyhnutná. Postav nás do čela bojov, aby sme boli len Tvoji, aby sme sa k nikomu ľudsky neviazali, ale aby sme len Teba chválili a ďakovali, len Teba nasledovali teraz a navždy. Amen.

Biblický text: Štvrtá kniha Mojžišova 5. kapitola: *„Hospodin povedal Mojžišovi: „Rozkáž Izraelitom, aby odstránili z tábora každého malomocného, každého, kto trpí na výtok, a každého, kto sa poškvrnil tým, že sa dotkol mŕtveho. Vykážte ich, mužov i ženy, vykážte ich von z tábora, aby nepoškvrňovali svoje tábory, uprostred ktorých bývam.“ Izraeliti to urobili a vykázali ich z tábora. Ako Hospodin povedal Mojžišovi, tak to Izraeliti aj urobili. Hospodin povedal Mojžišovi: „Povedz Izraelitom: „Ak muž alebo žena spácha nejaký hriech, ktorým sa človek spreneverí Hospodinovi, a tým sa previní, nech vyzná svoj hriech, ktorého sa dopustil, nech dá odškodné v plnej hodnote a navyše nech dá pätinu tomu, proti komu sa previnil. Ak ten človek nemá príbuzného, ktorému by sa malo dať odškodné, vráti to Hospodinovi a odovzdá kňazovi. Vinník dá okrem toho barana na zmierenie, ktorým sa zaňho vykoná obrad zmierenia. Každá pozdvihovaná obeta so všetkými posvätnými darmi, ktoré Izraeliti prinesú kňazovi, bude kňazova. Posvätné dary od kohokoľvek budú jeho. To, čo niekto dá kňazovi, bude kňazovo.““ Hospodin povedal Mojžišovi: „Toto povedz Izraelitom: „Keby sa žena niektorého muža dostala na scestie, bola by mu neverná, a niekto by s ňou mal telesný styk, hoci by o tom jej muž nevedel a ona by sa neprezradila, poškvrnila sa, aj keby proti nej nebolo svedka a nebola pristihnutá. Keď sa potom jej muž zmocní žiarlivosť a bude žiarliť na svoju ženu, ktorá sa poškvrnila, alebo ho pochytí žiarlivosť, hoci sa nepoškvrnila, muž privedie svoju ženu ku kňazovi a prinesie za ňu ako obetný dar desatinu efy jačmennej múky. Nech však múku nepoleje olejom ani k nej nepridá kadidlo,*

pretože to je obeta za žiarlivosť, jeho pripomienková obeta, lebo pripomína vinu. Kňaz privedie ženu a postaví ju pred Hospodina. Potom kňaz naberie do hlinenej nádoby posvätenú vodu, vezme z podlahy príbytku trochu prachu a nasype ho do vody. Kňaz postaví ženu s rozpustenými vlasmi pred Hospodina, dá jej do rúk pripomienkovú obeť, teda obeť za žiarlivosť. Kňaz bude mať v ruke horkú vodu pôsobiacu prekliatie. Potom ju kňaz zaprisahá a povie: »Ak sa s tebou nikto telesne nestýkal, ak si sa nedostala na scestie a nepoškvrnila si sa, odkedy si so svojím mužom, nech ti neuškodí táto horká voda pôsobiaca prekliatie. Ak si sa však odvtedy, čo patíš svojmu mužovi, dostala na scestie, ak si sa poškvrnila tým, že sa okrem tvojho muža stýkal s tebou aj niekto iný« – vtedy kňaz zaprisahá ženu zaklínajúcou prísahou –, »nech Hospodin naloží s tebou medzi tvojím ľudom podľa prísaznej kliatby; nech Hospodin dá, aby tvoje lono pokleslo a brucho ti napuchlo; nech táto voda pôsobiaca prekliatie prenikne tvoje vnútornosti; nech ti brucho napuchne a lono poklesne.« Žena odpovie: »Amen, amen.« Potom kňaz napíše tieto kliatby na listinu a zmyje ich do horkej vody. Nato dá žene vypiť horkú vodu pôsobiacu prekliatie, aby ju prenikla a vyvolala v nej horkosť. Potom kňaz vezme z ruky ženy obeť za žiarlivosť, zamáva ňou pred Hospodinom a prinesie ju k oltáru. Potom vezme za hrsť z pripomienkovej obety a spáli to na oltári. Nato dá žene vypiť vodu. Keď vodu vypila, a ak sa poškvrnila a voči mužovi sa dopustila nevery, voda pôsobiaca prekliatie ju prenikne ako trpká bolesť, brucho jej napuchne, lono poklesne. Taká žena sa medzi svojím ľudom stane kliatbou. Ak sa však žena nepoškvrnila a je čistá, uzná sa jej nevina a ďalej bude rodiť deti. Toto je zákon o žiarlivosti: Ak sa vydatá žena dostane na scestie a poškvrní sa, alebo ak niektorého muža zachváti žiarlivosť a bude žiarliť na svoju ženu, nech ju postaví pred Hospodina a kňaz s ňou naloží podľa tohto zákona. Muž bude bez viny, žena si však vinu ponesie.“

Milí bratia a drahé sestry v Pánovi Ježišovi!

1-4.verše: V tejto časti je niekoľko vecí, ktoré upozorňujú Boží ľud, aby zachovali čistotu a morálny poriadok izraelskej putujúcej komunity. V prvých štyroch veršoch sa objavujú prípady, ktoré sú obsiahnuté aj Tretej Knihe Mojžišovej, kedy človek, ktorý sa rituálne pošpiní, znečistí aj spoločenstvo. Nariadenia, ktoré tu za sebou nasledujú, sa týkajú aj nečistoty, choroby jej ďalšie šírenie je riešené radikálnou metódou izolácie. Veď v Jeruzaleme „*Betesda, s piatimi stĺporadiami,* – bola miestom izolácie – *V nich ležalo množstvo chorých, slepcov, chromých, ochrnutých.*“ (Jn 5,1) Samozrejme na jednej strane putujúci Izrael musel dávať pozor na seba počas cesty do zaslúbenej zeme. Tieto radikálne metódy boli na mieste v živote putujúceho Izraela. Tábor musí byť čistý, očistený a vždy vyriadený, ale že tento radikalizmus pretrval aj viac stáročia v komunite židovskej, i medom a mliekom oplývajúcej zeme, to je už chyba. Ježiš na tento radikalizmus upozorňuje práve podobenstvom o milosrdnom samaritánovi. (viď.

Lk 10,25-37) Veľmi pekne vidno, že tieto príkazy pretrvávajú v spoločenstve, ktorá bola vyslobodená z Egypta, z domu otroctva. Otroctvom pre Izrael boli práve príkazy, ktoré zdemolovali vzťahy. Radikalizmus zabíja spoločenstvo i dnes. My sami sa bojíme detí v kostole, lebo ich hluk je prítomný a my nepočujeme Slovo Božie a jeho výklad. Bojíme sa starších ľudí v kostole. Keď niekto z nich zakašle, už sa s ním nezhováráme. Stávame sa homofóbnymi, ktorí sme dostali najväčšie prikázanie od Ježiša Krista: *„Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého.“* (viď. Mt 22,39) Evanjelium života nás skrze Krista nás vyslobodí z radikalizmu a On nás očistí od neuhov svojou mocou ako to povedal Petrovi: *„Ten, kto sa okúpil, nepotrebuje sa už umývať, iba ak nohy; inak je celý čistý. Aj vy ste čistí, ale nie všetci.“* Vedel totiž, kto ho zradí, preto povedal: *„Nie všetci ste čistí.“* (Jn 13,10-11) Práve preto cennosť chorých, biednych, márnотratných je hodnotou Pánovej služby. Každý má svoj údel na Božej spáse, nikoho nemôžeme z chrámu Božieho, a hlavne z Jeho milosrdenstva vynechať. Naše modlitby za chorých a biednych majú svoje opodstatnenie v našej putujúcej cirkvi. Na nikoho nemôžeme zabudnúť!

5-10. veršov: Spáchaný hriech, teda činmi a skutkami prevedený hriech je sprenevera proti Hospodinovi. Každý hriech treba vyznať. Ak na druhej strane človek ublížil človeku, a to pripomína prípad, o ktorom hovorí III Mojž 5,20-26, bolo treba priniesť obeť zmierenia a odškodniť dotyčného. Je tu však citovaný nový pojem gó'él = „vykupiteľ“, ten bol najbližší člen rodiny v prospech ktorého trebalo nahradiť spôsobenú škodu. V tomto kazuistickom zozname bol zrejme vynechaný jeden myšlienkový odkaz: predpoklad, že poškodený už nežije, alebo napr. je zadlžený a v poručníctve; v takýchto prípadoch musela byť náhrada poskytnutá go'élovi, najbližšiemu príbuznému, alebo ak žiadna nebola, tak suma, ktorá sa mala vrátiť, pripadla duchovenstvu. Obetu zmierenia pre nás vykonal náš Vykupiteľ. On, Ktorý sa stál našim najbližším príbuzným. Skrze Neho je náš nebeský Pán našim Otcom, a skrze Neho voláme po mene všetkých bratov a sestry. Kristus je náš GOEL, v prospech jeho osoby sa nám dostalo zmierenia. V Ňom sme dostali odpustenie hriechov. Nakoniec obeť a časť obety pripadá kňazstvu. Oni vykonávajú obrad zmierenia. Oni sú prostredníkmi medzi ľuďom a Hospodinom. V súčasnosti táto obeť nie je potrebná. Raz a navždy túto obeť zmierenia vykonal Kristus na Golgote. Tam môžeme prinášať naše obety chvály, a v našej tichej komôrke môžeme vyznať svoje hriechy Tomu, Ktorý ich zmyl vlastnou krvou.

11-31. veršov: Tieto verše opisujú veľmi zvláštny obrad. Pre jeho vysvetlenie vychádzajme zo skutočnosti, že Starý Zákon a jeho nariadenia zakazovali cudzoložstvo a trestali ho až po popravu: *„Kto sa dopustí cudzoložstva s vydatou ženou, teda kto cudzoloží so ženou svojho blížneho, musí zomrieť —*

*cudzoložník i cudzoložnica.” (IIIMojž 20,10), a najmä ženu, ktorá bola neverná svojmu manželovi. Nevera sa však väčšinou robí kradmo, takže často môže vzniknúť len podozrenie zo žiarlivosti. Žiarlivosť ubíja vzťahy. Neisté podozrenie nie je fakt. Preto, aby sa z neistého podozrenia nevyniesol nespravodlivý súd, bol použitý tu opísaný postup, ktorý bol akýmsi „Božím súdom“. Podľa striktných pravidiel a podľa tohto opisu v stredoveku to bola skúška horúcou vodou a ohnivým železom. Počas slávnostných ceremónií bola na ženu uvalená kliatba, ak sa skutočne dopustila nevery, a potom bol text kliatby zapísaný a ponorený do vody. Toto je pravdepodobný význam kliatby obsiahnutej vo veršoch 21-22. v porovnaní s obsahom verša 28. a doplnený o základnú starozákonnú myšlienku, že deti sú požehnaním, bezdetnosť je kliatbou. Postup, ktorý si vybrali vedúci predstavitelia cirkvi i v Jánovom evanjeliu, bol podobný ako tu. Cudzoložnica. Žena. Treba ju ukameňovať! Ježiš však toto Božie prikázanie celkom inak interpretuje: „**Počuli ste, že bolo povedané: Nescudzoložíš! Ja vám však hovorím: Každý, kto sa žiadostivo pozerá na ženu, už s ňou v srdci scudzoložil. Ak ňa teda pravé oko zvádza na hriech, vylúp ho a odhoď od seba. Je pre teba totiž lepšie, ak zahynie jeden tvoj úd, ako keby celé tvoje telo bolo uvrhnuté do pekla. A ak ňa zvádza na hriech tvoja pravá ruka, odtni ju a odhoď od seba. Je pre teba totiž lepšie, ak zahynie jeden tvoj úd, ako keby celé tvoje telo prišlo do pekla.**“ (Mt 5,27-30) Ukameňovať človeka však môže podľa Ježiša iba ten, kto je bez hriechu. Ježiš v tomto výklade veľmi dobre pozná myseľ človeka. Hodnovernosť mužov nie je stopercentná: „**Každý, kto sa žiadostivo pozerá na ženu, už s ňou v srdci scudzoložil.**“ Zodpovednosť každého pohlavia je dôležitá pri cudzoložstve. Ježiš nehovorí len o pôvabnej kráse ženy, ktorá zvádza mužov, ale aj o ctižiadostivosti mužov, ktorí častokrát vlastnia svoje ženy. Zodpovednosť netreba prehodiť len na nežné pohlavie a preklínať len ženy obradmi hanebnosti. Na každý vzťah, i ten príležitostný, treba dvoch ľudí. Na druhej strane v 8. kapitole Jánovho evanjelia je zmienka aj o tom, aby žena, ktorá predišla ukameňovaniu, viac nezahrešila. Ježiš nikoho ľahkovážne nekritizuje, ale hriech nestrpí. Aj žena musí dávať na seba pozor, a aj muž, aby nezahrešil. Zabíť. Ukameňovať. To bola jediná možnosť v čase Starého zákona. Dnes jednou čiarkou súdy rozdelia manželstvá, kde sa iskra žiarlivosti, podozrenia, ba dokonca cudzoložstva objavila. Nikto nikomu nič nestrpí, avšak Ježiš sám povedal: „**Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje.**“ (Mt 19,6) Božia prítomnosť v živote jeho putujúceho spoločenstva má následky: nečistota vedie k vylúčeniu z tábora (1-4. verše), ublíženie vedie k odškodneniu. (6-8. verše), manželská nevera prináša kliatbu (10-31.veršov). Hospodinova legislatíva stanovuje limity. Na druhej strane, pre Boží ľud je putovanie bezpečné len vďaka Božej prítomnosti. „**Zákon bol našim vychovávateľom po Krista**“ (Gal 3,24), stali sme sa účastníkmi novozákonnej milosti, ale to neznamená, že milosť je lacná, práve preto: „**no rovnako, ako je svätý ten, čo vás povolal, aj vy buďte svätí v celom svojom počínaní.**“ (IPt 1,15)*

Biblický text: Skutky apoštolov 9. kapitola 19b-30.veršov: „*Niekoľko dní zotrval medzi učeníkmi v Damasku a hneď hlásal v synagógach, že tento Ježiš je Boží Syn. Tu všetci, ktorí ho počúvali, žasli a hovorili: „Či to nie je ten, čo v Jeruzaleme nivočil ľudí, ktorí vzývali toto meno? Aj sem iste prišiel nato, aby ich v putách odviezol k veľkňazom.“ No Saul pôsobil čoraz mocnejšie a miatol Židov bývajúcich v Damasku dokazovaním, že Ježiš je Mesiáš. Keď prešlo mnoho dní, Židia sa uzniesli, že ho zabijú. Saul sa však o ich úkladoch dozvedel. Hoci brány strážili vo dne v noci, aby ho mohli usmrtiť, učeníci ho v noci vzali a spustili v koši dolu z hradieb. Keď prišiel do Jeruzalema, pokúšal sa pripojiť k učeníkom, ale všetci sa ho báli, lebo neverili, že aj on je učeníkom. Ujal sa ho však Barnabáš, priviedol ho k apoštolom a vyrozprával im, ako na ceste uvidel Pána, ako s ním hovoril a ako smelo si počínal v Damasku v Ježišovom mene. Potom s nimi chodil po Jeruzaleme a neohrozene kázal v Pánovom mene. Rozprával a hádal sa s helenistami, no oni sa ho pokúšali zabiť. Keď sa to dozvedeli bratia, zaviedli ho do Cézarey a poslali do Tarzu.*

Milí bratia a drahé sestry v Pánovi Ježišovi!

19b-22. verše: Služba apoštola Pavla sa začína ihneď. Nemôže strácať ani chvíľu. Ježiš ho posielal k premoženému nepriateľovi, ku kresťanovi, Ananiášovi. Hebrejské meno ukazuje, že ide o Žida, ktorý sa stál kresťanom. Nejde však o člena kresťanského spoločenstva, ale o učeníka. Je jeden z bratov. Ananiáš dostal ulicu a číslo domu (dom Júdov), lebo Duch Svätý je presný a konkrétny. Ananiáš sa bráni ako Mojžiš, alebo Jeremiáš. Viera však nie je hazardná hra, a tak predsa sa vydá na cestu. Oslovenie: Saul, brat náš, a tým Ježiš „*zbúral rozdeľujúci múr nepriateľstva...*“ (Ef 2,14) medzi nimi. Telesné posilnenie, krátky pobyt medzi bratmi a ihneď krst ho predurčuje na službu. Nebolo potrebné predbežnej kresťanskej náuky. Pavlovým katechetom bol Ježiš na ceste do Damasku, ako sa vyjadril sám Erasmus. A hneď do práce – veľké nebezpečenstvo na neho číha už od začiatku. Pavol hlása Ježišovu moc v Damasku, v synagóge Ho počúvajú. Saul – Pavol začína svoju misijnú službu, kde chystal smrť. Obsahom jeho náuky je Ježiš a jeho osoba. Ježiš je pre neho Boží Syn, teda Mesiáš pre Židov. Jeho vyjadrenie je najväčším škandalom. Ježiš jeho život použije už v prvom momente jeho obrátenia. My by sme sa mali takto modliť: „Vezmi Pane, život môj, k Tvojej službe ju zasvecuj!“ Apoštol Pavol in medias res, vyznáva Toho, koho spoznal, toho hlásal, a práve tam, kde sa od neho očakávalo celkom iné na poverenie veľkňaza. Ježiš je Pánom, Ktorý robí obdivuhodné veci. „Kto si Pane?“ – pýta sa Saul. On je Pánom môjho života, Ježiš je Boží Syn a Mesiáš, toto vyznáva celým životom, celou dušou, celým telom, celou myslou apoštol Pavol. Apoštol Pavol dokazuje to, čo je vyvrátené Židmi: „Ježiš je Mesiáš!“

23-30. verše: Keď sa zo Saula stane Pavol, musí počítať s tým, že sa stretne s nedôverou. Nie si ty, chlapče, provokatér? Stál si na jednej strane a zrazu si na druhej strane. My vieme, kto si bol. Tak ľahko meníš svoje presvedčenie? Kde je teda záruka, že znova nepadneš do biedy? Kedy si hovoril pravdu, teraz alebo predtým? Tieto podozrenia žijú v nás, či je to pravé obrátenie, ktoré človek prežil? Novo obrátený človek nevyvráti svoje ani sebahorlivým uistením, ani svojou ihneď činnosťou. Pomoc je len jedna, aby našiel človeka, ktorý sa ho ujal a dôveroval mu. S dôverou sa ho ujme, doporučuje ho, zastane sa ho, vieru nového brata podoprie a pomôže mu, aby nesklamal. Barnabášovo jednanie je príkladom pre nás všetkých, aby sme boli nápomocní tým, aby sme prispeli k tomu, že sa Saul stál tým, čím potom bol, totiž Kristovým vierozvestcom celému svetu. Častokrát súdime a odsudzujeme nových členov cirkvi, sme veľmi podozrievaví a necháme sa viesť tým, čo je také ľudské, a to kritikou. Nech Kristus nás formuje svojou láskou a naučí sa modliť nás všetkých takto: „Pane, pomôž nám nesúdiť nikoho pred časom, nedať sa odradiť žiadnou smutnou skúsenosťou a vždy s novou dôverou vychádzať ľuďom v ústrety.“ Nakoniec ho zachraňujú bratia. Oni ho sprevádzajú, lebo to, čo on chcel pre kresťanov, práve to ho postihlo. Čo si žiadal pre kresťanov, to bolo aj jeho údelom. Smrť zo strany helenistov. Smrť zo strany tých Židov v Jeruzaleme, ktorí ani nepochádzajú z Jeruzalema. Pavol na vlastnej koži pocíti pomoc bratov. On ho zachraňujú. Najprv ho pre večný život zachránil Ježiš, a teraz ho zachraňujú pre službu bratia. Ponúkajú mu cestu záchrany: Cézarea a Tarzus. Smrť nie je údelom vyvoleného. Jeho údelom je služba Pánovi cez skúšky, ťažkosti a útrapy. On sa už teraz nemôže vyhovárať. Jeho služba je živé a úplné svedectvo o Kristovi, Ktorý ho jasne a zreteľne oslovil a postavil na tú stranu, kde musí napomáhať životu. Napomáhať životom okolo seba. Zachraňovať životy. Aj ty môžeš byť misionárom tam, kde žiješ. Svedč opravdivo a plno o Kristovi, aby každý spoznal milosť v Ňom zjavenú. Nikto ňa nebude mať v láske, ale Kristus ňa podrží nad vodou.

Záverečná modlitba: Vyzývam milých bratov a drahé sestry, aby sa doma vo svojej tichosti pomodlili za to, čo Vás povzbudilo, alebo za tú slabosť, ktorú ste vyrozumeli pri čítaní biblického textu.

Modlitba Pánova

Požehnanie: „Povedal som: ‚Maj bázeň predo mnou, prijmi napomenutie!‘ (Sof 3,7a) Amen.

Záverečná pieseň: Chválospev č. 540: „Ježiš volá, hoci hučí...“